Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 25.05.2011 www.osw.waw.pl

Czechy wskazują na polityczne przesłanki wydalenia swoich dyplomatów z Kijowa

13 maja Ukraina uznała dwoje czeskich dyplomatów za *persona non grata*, cztery dni później zostali wydaleni dwaj dyplomaci z ukraińskiej ambasady w Pradze. Władze w Kijowie zarzucają Czechom szpiegostwo, podczas gdy strona czeska twierdzi, że jest to reakcja ukraińskich władz na przyznanie azylu politycznego w Czechach byłemu ukraińskiemu ministrowi gospodarki, oskarżonemu o nadużycia finansowe. Po zakwestionowaniu w ten sposób niezawisłości ukraińskiego wymiaru sprawiedliwości strona czeska aferę szpiegowską przedstawia jako karę ze strony Kijowa.

Zdaniem ukraińskich władz dwoje oficerów z ataszatu obrony czeskiej ambasady w Kijowie przez szereg lat gromadziło tajne informacje na temat ukraińskiej produkcji lotniczej i rakietowej, w tym dostaw dla Rosji. Mieli przy tym współpracować z parą Ukraińców, którzy zostali już zatrzymani przez ukraińskie organy bezpieczeństwa. Czeska dyplomacja odrzuca te oskarżenia i twierdzi, że wydalenie dyplomatów jest formą kary za udzielenie azylu politycznego Bohdanowi Danyłyszynowi w styczniu tego roku. Danyłyszyn, były minister gospodarki w rządzie Julii Tymoszenko, został przez nowe władze oskarżony o nadużycia. Ma on ambicje polityczne – 13 maja ogłosił w Pradze powołanie organizacji pozarządowej Europejska Perspektywa Ukrainy, która ma wspierać ukraińskie ugrupowania opozycyjne.

Ukraina jest dla Czech istotna jako kraj tranzytowy dostaw surowców energetycznych, ale zajmuje odległe, 21. miejsce wśród partnerów handlowych. Popierając integrację Ukrainy z UE i rozwój Partnerstwa Wschodniego, Czechy pozostawały krytyczne wobec polityki poprzednich władz w Kijowie (szczególnie podczas kryzysu gazowego w 2009) i ze sceptycyzmem odnoszą się także do działań ekipy prezydenta Wiktora Janukowycza. Ochrona praw człowieka i promocja demokracji są przy tym od lat prezentowane jako flagowy priorytet czeskiej dyplomacji. Czechy 20 maja zostały wybrane na członka Rady Praw Człowieka ONZ. Ukraina odrzuciła czeską interpretację afery i przedstawiła szereg materiałów, które mają przekonać opinię publiczną, że czescy oficerowie prowadzili działania szpiegowskie. <grosz>